

Küresel risk iştahı karışık bir seyir izliyor

Haftanın son gününde riskli varlıklara olan talep ayrıran bir tablo çizdi. ABD'de Michigan Üniversitesi tüketici güven endeksi Kasım ayında beklentilerin ötesinde bir düşüş gösterdi ve 63,8'den 60,4'e geriledi. Bu düşüşte hem mevcut durum hem de beklenti alt endekslerindeki gerileme etkili oldu. Ayrıca, tüketicilerin hem 1 hem de 5 yıllık enflasyon beklentilerinde artış gözlemlendi. İngiltere üçüncü çeyrek büyüme rakamları açıklanırken, büyüme tahminlerin üzerinde gerçekleşti. Avrupa Merkez Bankası (ECB) Başkanı Christine Lagarde, politika faizini mevcut seviyelerinde tutmanın enflasyonu dizginlemek için yeterli olacağını, ancak yetkililerin ihtiyaç duymaları halinde borçlanma maliyetlerini yeniden yükseltmeyi düşüneceklerini söyledi. ABD Merkez Bankası (Fed) yetkililerinden ise ayrıran açıklamalar geldi. Fed üyesi ve Atlanta Fed Başkanı Raphael Bostic ilave faiz artışlarına gerek duymadan enflasyon hedefine ulaşabileceklerini belirtirken, San Francisco Fed Başkanı Mary Daly enflasyondaki gerilemenin yavaşlaması halinde Fed'in faizleri artırabileceğini söyledi. Bu ortamda ABD 10 yıllık tahvil faizi %4,63'te yataya yakın seyrederken, Almanya 10 yıllık tahvil faizi 6 baz puan yükselişle %2,71 seviyesine geldi. MSCI gelişmekte olan ekonomiler hisse senedi endeksi %0,8 gerilese de, MSCI dünya geneli hisse senedi endeksi %0,8 değer kazandı. Dolar endeksi yataya yakın seyrederken, gelişmekte olan ekonomilerin para birimleri ortalamada %0,2 yükseldi. Brent tipi ham petrolün varil fiyatı %1,8 yükselirken, Avrupa için referans doğal gaz fiyatında %4,6 düşüş görüldü. Altının ons fiyatı %1,1 geriledi.

Yurtiçinde finansal varlıklara yönelik risk iştahı Cuma günü kırılğan bir seyir izledi. TÜİK Eylül ayı iş gücü istatistikleri ve sanayi üretimi verilerini açıkladı. Haftanın son gününde Borsa İstanbul gösterge 100 ve 30 endeksleri günü sırasıyla %0,9 ve %1,0 düşüşle kapattı. Ülke risk primi ve uzun vadeli tahvil faizlerinde hafif yükseliş görüldü. Ayrıca TL, dolar ve euro eşit ağırlıklı sepet kur karşısında %0,4 değer kaybetti.

Yeni günde küresel piyasalar karışık bir seyir izliyor. Uluslararası kredi derecelendirme kuruluşu Moody's mali gücüne yönelik aşağı yönlü riskler nedeniyle ABD'nin kredi not görünümünü negatife

Günlük Değişimler

Dolar/TL	28,53 ▲ 0,4%	BİST 100	7.771 ▼ -0,9%
TR 2Y	41,69 ▼ -2 bp	TR 10Y	28,70 ▲ 35 bp
DX	105,9 ▲ 0,0%	MSCI Dünya	2.901 ▲ 0,8%
Altın (ons, \$)	1.937 ▼ -1,1%	ABD 10Y	4,63 ▼ 0 bp
Brent (varil, \$)	81,4 ▲ 1,8%	Karbon (ton, €)	78,7 ▲ 1,7%

Döviz Kurlarında Günlük Hareket

Dolar/Türk Lirası	0,4%
Dolar/Güney Afrika Randı	0,4%
JP Morgan GOÜ Endeksi	0,2%
Euro/Dolar	0,1%
Dolar/Japon Yeni	0,1%
İngiliz Sterlini/Dolar	0,0%
Dolar Endeksi	0,0%
Dolar/Brezilya Reali	-0,7%
Dolar/Meksika Pesosu	-1,0%

MSCI Endeksleri (Dolarbazlı, günlük değişim)

MSCI Türkiye	-1,6%
MSCI Kuzey Amerika	1,5%
MSCI Dünya	0,8%
MSCI Latin Amerika	0,1%
MSCI GOÜ Avrupa	-0,7%
MSCI GOÜ	-0,8%
MSCI Asya Pasifik	-1,1%
MSCI Avrupa	-1,4%

Günün Önemli Veri ve Gelişmeleri

Ülke	Veri / Gelişme	Dönem	Piy. Beklentisi	Önceki
Türkiye	Ödemeler Dengesi (milyar dolar)	Eylül	1,4	-0,6
ABD	Perakende Satışlar (aylık değişim)	Eylül		-%4,7

Makroekonomik Haber ve Veri Akışı

çektir. TCMB, 11 Ocak 2024 tarihinde New York'ta Yatırımcı Günlerinin ilkinin gerçekleştireceğini duyurdu. Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek Mayıs ayından bu yana Türkiye'nin kredi risk primindeki (CDS) düşüşü dikkat çekerek, Türkiye'ye yatırımcı güveninin geri geldiğini ve bunun da sermaye girişine yol açacağına inandığını söyledi. Bugün küresel tarafta Fed ve ECB yetkililerinin açıklamaları takip edilecek. Yurtiçinde ise TCMB Eylül ayı ödemeler dengesi verilerini, TÜİK de perakende satış ve ciro endeksi rakamlarını açıklayacak. Hazine ve Maliye Bakanlığı 5 yıl vadeli sabit kupon ödemeli ve 7 yıl vadeli değişken faizli tahvil ihraçları gerçekleştirecek.

İngiltere üçüncü çeyrek büyüme rakamları beklentilerin üzerinde geldi. Ülkede gayri safi yurtiçi hasıla (GSYH) üçüncü çeyrekte çeyreklik bazda %0,1 daralacağı beklentilerinin aksine %0,0'lık bir değişim gösterdi. İkinci çeyrekte GSYH %0,2 büyümüşü. Yıllık bazda ise İngiltere ekonomisi üçüncü çeyrekte %0,6'lık bir büyüme kaydetti. Ülkede ayrıca, Eylül ayında sanayi üretimi aylık bazda %0,1 olan tahminlerin gerisinde %0,0'lık bir değişim gösterdi. Ağustos ayında sanayi üretimi %0,7 daralmıştı.

Sanayi üretimi Eylül'de zayıf seyrini sürdürdü. Mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış verilere göre toplam sanayi üretimi aylık bazda %0,1 daralırken, imalat sanayi üretimi yataya yakın seyretti. Takvim etkisinden arındırılmış verilere göre yıllık bazda toplam sanayi üretimi %4,0, imalat sanayi %3,7 büyüdü. Arındırılmamış veriler ise Eylül'de toplam sanayide %3,1, imalat sanayinde %2,9 büyümeye işaret etti. Hem takvim etkisinden arındırılmış hem de arındırılmamış veriler önceki aya göre bir miktar toparlansa da, sanayi aktivitesinin üçüncü çeyrekte yavaşladığını teyit etti. Eylül'de ana faaliyet kollarında ayrışma gözlemlendi. Yüksek teknoloji ürünlerin imalatında pozitif seyir devam ederken, orta-yüksek teknoloji ürünlerin imalatında toparlanma gözlemlendi. Detaylara bakıldığında alt faaliyet kollarının yaklaşık üçte ikisinde üretimin aylık bazda daraldığı görüldü.

Eylül ayında istihdamdaki gerilemeye rağmen iş gücüne katılımında gerçekleşen daralmanın etkisiyle işsizlik oranı hafif düştü. Mevsimsellikten arındırılmış verilere göre Ağustos ayında %9,2 olan işsizlik oranı Eylül'de %9,1'e geriledi. İşsiz sayısı aylık bazda 46 bin kişi azalışla 3 milyon 168 bin kişi oldu. İstihdam aylık bazda 59 bin kişi düşüşle 31 milyon 686 bin kişiye indi. İstihdam oranı %48,5'den %48,3'e gerilerken, iş gücüne katılım oranı da %53,4'ten %53,2'ye düşüş gösterdi. Arındırılmamış verilere göre işsizlik oranı ise yıllık bazda 1,0 yüzde puan gerileyerek %8,9'a indi. Tamamlayıcı işsizlik göstergelerine göre geniş tanımlı işsizlik rakamlarında genele yayılan bir düşüş gözlemlendi. Eylül'de iş gücü piyasasında erkek ve kadınlarda ayrışma görülürken, genç nüfus işsizlik oranlarındaki düşüş sürdü.

Şirket ve Sektör Haberleri

Dünya Bankası, Türkiye'deki şirketlerin yeşil dönüşümünü desteklemek amacıyla kullanılacak 155 milyon dolarlık krediye onay verdi. Söz konusu fonlar TSKB aracılığıyla kullanılacak ve banka bu fonları Türkiye Yeşil Fonu'nun kısmi sermayelendirmesi için kullanacak. Projenin toplam büyüklüğünün, Dünya Bankası kredisine ek olarak fon ve yatırım yapılan şirket düzeyinde toplam 250 milyon dolarlık özel sermayenin harekete geçirilmesiyle 405 milyon dolara ulaşması bekleniyor. Proje, şirketlerin karbondan arınma uygulamalarını ve yeşil teknolojilere yaptıkları yatırımları, Yeşil Fon yoluyla özel sermaye sektörünün geliştirilmesini, finansal sektörün çeşitlendirilmesini, şirketlerin çeşitlendirilmiş uzun vadeli finansmana erişimlerinin geliştirilmesini, yüksek şirket kaldıraç oranlarının düşürülmesini, yeşil dönüşüme ve geliştirilmiş iklim eylemine yönelik finansmanın hızlandırılmasını destekleyecek. Dünya Bankası Türkiye Ülke Direktörü Humberto Lopez, Türkiye Yeşil Fonu'nun, özellikle KOBİ'ler ve orta ölçekli şirketler başta olmak üzere yeşil veya yeşil dönüşüm sürecindeki yenilikçi şirketlere yapılan yatırımlara öncelik vereceğini belirtti.

Türk Yatırım Fonu'nun kuruluş anlaşması, Resmi Gazete'de kanun olarak yayımlandı. Türk Devletleri Teşkilatı (TDT) üyeleri tarafından hayata geçirilecek bir yatırım aracı olan Türk Yatırım Fonu'nun kuruluş anlaşması, 16 Mart'ta Ankara'da imzalanmış, 1 Kasım'da TBMM Genel Kurulunda kabul edilmişti. Fon kaynakları aracılığıyla üye ülkelerde KOBİ'lere finansman sağlanması, ulusal ve uluslararası kuruluşlarla eş finansman yapılması, üretim kapasitesinin genişletilmesi, dijital altyapının güçlendirilmesi ve çeşitli sektörlerde kalkınma projelerinin desteklenmesi planlanıyor.

Şirket ve Sektör Haberleri

Eximbank, uluslararası piyasalardan sürdürülebilirlik bağlantılı sendikasyon kredisi temin etti. Bir yıl vadeli kredi, 496,2 milyon euro, 79 milyon dolar ve 350 milyon yuan olmak üzere toplam 658 milyon dolar tutarında.

Koç Holding, Ford Motor Company ve LG Energy Solution ile Ankara'da gerçekleştirmeyi planladığı batarya hücre üretimi yatırımından vazgeçtiğini duyurdu. Holding yaptığı KAP açıklamasında, mevcut elektrikli araç penetrasyonundaki gelişme dikkate alınarak batarya yatırımı için zamanlamanın uygun olmadığı belirtildi. Açıklamada elektrikli araç piyasa dinamiklerindeki gelişmelere göre gelecekte batarya hücre yatırımının değerlendirilebileceği ifade edildi.

Sermaye Piyasası Kurulu, 3 şirketin halka arz başvurusunu onayladı. Agrotech, Ekos Teknoloji, ve 1000 Yatırımlar Holding başvuruları onaylanan şirketler oldu.

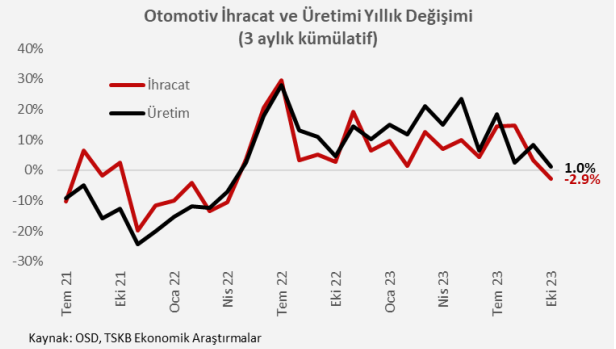
Otomotiv Sanayii Derneği (OSD) Ekim ayı verilerini açıkladı. Buna göre, Ekim'de otomotiv ihracat adedi geçtiğimiz yılın aynı ayına göre %7,4 artarak 98.126 oldu. Otomotiv endüstrisinin ihracat tutarı bu dönemde yıllık %16,1 büyüdü ve 3,14 milyar dolar olarak gerçekleşti. 3 aylık kümülatif veriler geçtiğimiz ay itibarıyla ihracat adedinde %2,9 düşüğe işaret ederken, aynı dönemde üretim adedi %1,0 büyüdü.

Ağustos ayında 1.301 proje yatırım teşvik belgesi almaya hak kazandı.

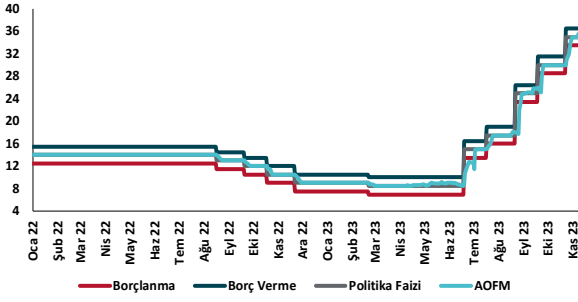
Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından açıklanan listeye göre, Ağustos ayında yatırım teşvik belgesi almaya hak kazanan projelerin toplam yatırım

tutarı yaklaşık 79 milyar TL olurken istihdama sağlayacağı katkının 25.377 kişi olacağı öngörülmüyor. Enerji sektöründe teşvik belgesi verilen 353 adet projeden yatırım tutarı en yüksek olan proje, 7,06 milyar TL ile Aksa Çukurova Doğal Gaz Dağıtım A.Ş.'nin Adana Çukurova'da gerçekleştireceği 667 adet doğal gaz yakıtlarının dağıtım hizmetleri projesi oldu.

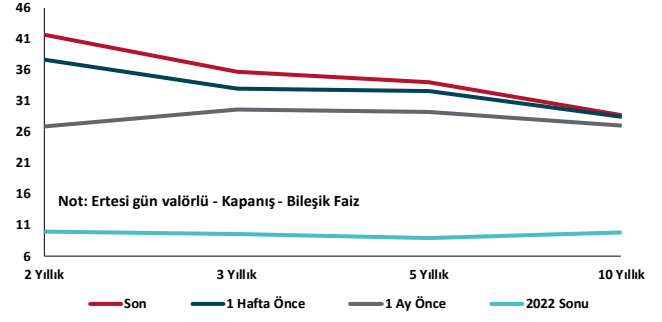
WindEurope, Türkiye'nin rüzgâr türbin üretiminde Çin'e alternatif olabileceğini belirtti. WindEurope CEO'su Giles Dickson yaptığı açıklamada, Türkiye'nin rüzgâr türbin üretiminde kullanılan nadir elementlere sahip olduğunu ve bunların çıkarılması durumunda Türkiye'nin rüzgâr türbin üretiminde Çin'in alternatifi olabileceğini ifade etti.

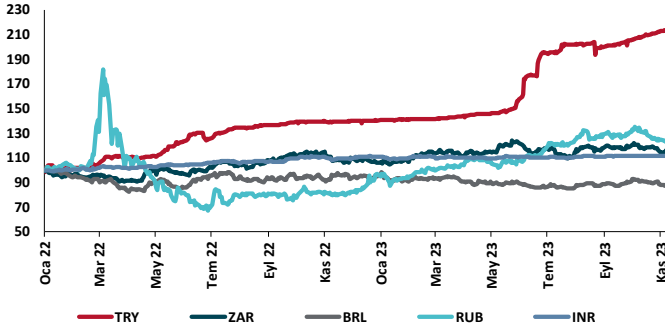
TCMB Faiz Koridoru

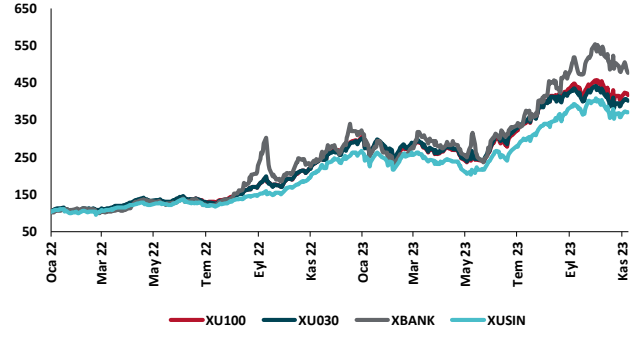
Hazine Tahvillerinde Getiri Eğrisi (%)

USD/GOÜ Para Birimleri (31/12/2021=100)

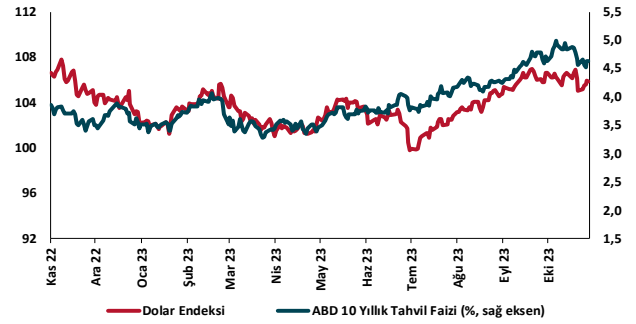
Ulusal Hisse Endeksleri (31/12/2021=100)

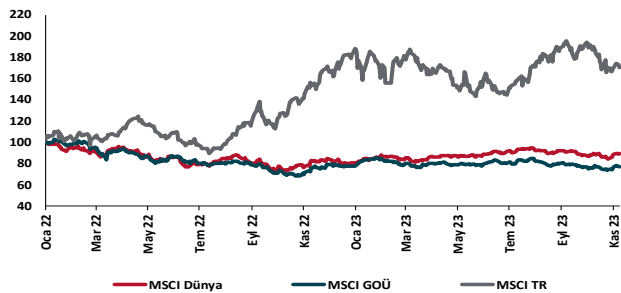
Türkiye'nin 5 Yıl Vadeli CDS Spreadi (baz puan)

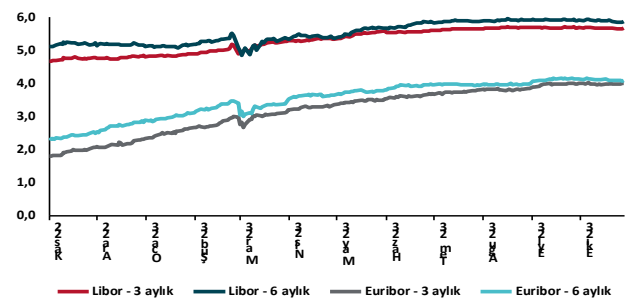
Dolar Endeksi ve 10 yıllık ABD Hazine Tahvil Faizi

MSCI Hisse Endeksleri (31/12/2021=100)

Küresel Gösterge Faizler (%)

Danışmanlık Hizmetleri

Ekonomik Araştırmalar

ekonomikarastirmalar@tskb.com.tr

Meclisi Mebusan Cad. No 81

Fındıklı İstanbul 34427, Türkiye

tel: (90) 212 334 50 50 faks: (90) 212 334 52 34

2023 Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. her hakkı mahfuzdur.

Bu doküman Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş.'nin yatırım bankacılığı faaliyetleri kapsamında, kişisel kullanıma yönelik olarak ve bilgi için hazırlanmıştır. Bu dokümana dayalı herhangi bir işlem yapılması tarafımızdan öngörülen bir husus değildir. Belirtilen görüşler sadece bizim güncel görüşlerimizdir. Bu raporda yer alan bilgileri makul bir esasa dayalı olarak güncelleştirirken, bu konuda mevzuat, uygunluk veya diğer başka nedenlerle amaca uygunluk tam olarak sağlanamamış olabilir.

Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. ve/veya bağlı kuruluşları veya çalışanları, burada belirtilen senetleri ihraç edenlere ait menkul kıymetlerle ilgili olarak bir pozisyon almış olabilir veya alabilir; menkul kıymetler üzerinde opsiyonları olabilir veya ilgili diğer bir yatırıma girebilir; bu menkul kıymetleri ihraç eden firmalara danışmanlık yapmış, hisselerinin halka arzına aracılık veya yüklenim taahhüdünde bulunmuş olabilir.

Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. ve/veya bağlı kuruluşları bu raporda belirtilen herhangi bir şirket için yatırım bankacılığı da dahil olmak üzere önemli tavsiyeler veya yatırım hizmetleri sağlıyor veya sağlamış olabilir.

Bu raporun ilgili olduğu yatırım fiyatı veya değeri, direkt veya indirekt olarak, yatırımcıların menfaatlerine ters düşebilir. Döviz kurlarındaki herhangi bir değişimin yatırımın değeri veya fiyatı veya bu yatırımdan sağlanan gelir üzerinde olumsuz bir etkisi olabilir. Geçmişteki performans her zaman gelecekteki performansın kılavuzu olacak demek değildir. Yatırım geliri dalgalanma gösterebilir.

Bu rapor kamuya açık bilgilere dayalıdır. Doğru veya tamam olmayan hiçbir beyan yapılmamıştır. Bu rapor söz konusu menkul kıymetlerin alınması veya satılması için bir teklif, yorum ya da yatırım tavsiyesi değildir veya bu menkul kıymetlerin alınıp satılmasına yönelik bir teklif için de bir istek veya zorlama değildir. Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. ve kendisiyle bağlantılı olan diğerleri bahsedilen şirketlerin menkul kıymetleriyle ilgili pozisyon alabilirler veya bu menkul kıymetlerle ilgili işlem yapabilirler, ayrıca bu şirketler için yatırım bankacılığı hizmetleri de verebilirler.

Herhangi bir yatırım kararı yatırımcının tamamıyla kendi kişisel seçimine dayanmalıdır. Bu rapordaki bilgiler herhangi bir yatırım tavsiyesi olmayıp, raporda yer alan firmalara yatırım yapılmasından ötürü Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. hiç bir sorumluluk kabul etmez.

Burada yer alan yatırım bilgi, yorum ve tavsiyeleri yatırım danışmanlığı kapsamında değildir. Yatırım danışmanlığı hizmeti, yetkili kuruluşlar tarafından kişilerin risk ve getiri tercihleri dikkate alınarak kişiye özel sunulmaktadır. Burada yer alan yorum ve tavsiyeler ise genel niteliktedir. Bu tavsiyeler mali durumunuz ile risk ve getiri tercihlerinize uygun olmayabilir. Bu nedenle, sadece burada yer alan bilgilere dayanarak yatırım kararı verilmesi beklentilerinize uygun sonuçlar doğurmayabilir.